

dette Forslag at yde Statstilskud til *Afløsning* af Tiender. Hovedsagen er ikke at bruge Statstilskuddet til at forære de rent tilfældige Ejere af disse Tiender. Det er Hovedpunktet i Forslaget at blive fri for Tiender, og — jeg maa gentage det — det er ikke noget Hovedpunkt at uddele Statskassens Tilskud til tilfældige Ejere af disse Ejendomme, for hvilke Tienden er indkøbt. Thi hvor er ellers egentlig Grænsen? Jeg kan ikke se rettere, end at de Landmænd, som have Ejendomme, der aldrig nogen Sinde have været tiendepligtige, næsten med lige saa god Ret kunde komme og bede om et større eller mindre Statstilskud. — Naar nu flere ærede Medlemmer have henvist til det Forslag, der i sin Tid blev fremsat fra Skattekommissionen, og som har været behandlet et Par Gange i det andet Ting, og for øvrigt ogsaa her, vil jeg dog gøre opmærksom paa, at dette Forslag hvilede paa et noget andet Grundlag end det foreliggende. Det hvilede jo til Dels paa frivillig Overenskomst; i alt Fald skulde der være Overenskomst mellem Tiendeejere og Tiendeydere, eller ogsaa skulde der paa en af Siderne være et saadant Flertal, at der kunde tvinges en Tiendeafløsning igennem. Dertil skal jeg endnu føje, hvad jeg tidligere har fremhævet, at Spørgsmaalet om de Tiender, der hvilede paa Fæstegods, jo slet ikke blev omhandlet i det Forslag, som fremkom gennem Skattekommissionen. Jeg kan ikke nægte, at naar vi staa over for saa stort et Spørgsmaal som dette, vilde jeg sætte megen Pris paa, at Tienderne ogsaa faldt bort for Fæstegodsets Vedkommende. Jeg tror, det er rigtigt, at vi faa gjort rent Land med Hensyn til Tiender, ellers vil jo Spørgsmaalet komme frem i Tidens Løb, efterhaanden som Fæstegodset gaar over til Ejendom, og saa skal Lovgivningsmagten temmelig sikkert beskæftige sig med det igen.

Der er ogsaa i Dag fremkommet forskellige Udtalelser om, at Forslaget her gør Forskel paa store og smaa Tiendeejere. Det er ikke rigtigt. Forslaget gør ingen som helst Forskel paa store og smaa Tiendeejere; det behandler dem fuldstændig ens. For saa vidt Tiendeejere og Tiendeydere falde sammen, da er det jo ogsaa et Punkt, der maa tages i Betragtning her, at det ganske sikkert er saaledes, som det ogsaa tidligere er berørt, at disse Tiender, som her er Tale om, ere indkøbte meget billigt. Vedkommende have i en kortere eller længere Tid sik-

kert haft ret stor Fordel af, at de have indkøbt Tiender. At der nu saa tillige skulde ydes Statstilskud til dem, forekommer mig at være mindre rigtigt.

Den ærede Ordfører for Mindretallet, det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen), gjorde nogle Bemærkninger til de Udtalelser, jeg fremkom med i Gaar. I Anledning af, at jeg havde fremhævet, at de nuværende Tiendeejere gik Glip af den fortrinlige Sikkerhed, som de have for deres Fordring paa Tienden, mente det ærede Medlem, at det maatte erindres, at Pengene i Lommen er den bedste Sikkerhed. Ja, det afhænger jo af, om vedkommende i det Øjeblik har Brug for Pengene og kan anvende dem til Formaal, som han sætter særlig Pris paa. Er det Tilfældet, kan det jo være ret behageligt at have Pengene i Lommen, men her er der jo den største Udsigt til, at han faar Pengene i Lommen paa et Tidspunkt, hvor han vanskelig kan anbringe dem, især naar han vil have det Udbytte af dem, som Tienden nu giver. Dette at have Pengene i Lommen, naar man ingen Brug har for dem, er ikke altid saa farlig meget værd.

Det ærede Medlem mente fremdeles, at 23 Gange et Aars Tiende trods den lave Kapitelstakst skulde være tilstrækkelig Erstatning. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette Spørgsmaal igen i Dag, men henvise til mine Udtalelser i Gaar. Jeg finder ikke, at det ærede Medlem har Ret, og en Henvisning til, at Tiender som Regel ere købt for 20 Gange den aarlige Ydelse, er ikke tilstrækkeligt Bevis for, at det ærede Medlem har Ret. Den Pris, som Tienden er købt til, afhænger af mange forskellige Forhold; den afhænger f. Eks. ogsaa af, hvorledes Pengemarkedet har været paa det paagældende Tidspunkt. Har Pengemarkedet været meget knapt, saa er det en Selvfølge, at Prisen har maattet rette sig noget derefter, har det været rigeligt, har det haft Indflydelse paa Prisen. Der er mange forskellige Forhold, som gøre sig gældende paa dette Omraade.

Det ærede 2det Medlem for 9de Kreds (la Cour) rettede et Spørgsmaal til mig i Anledning af mine Udtalelser i Gaar. Efter det ærede Medlems Opfattelse skulde jeg have udtalt, at der gennem Tienden var paalagt en enkelt Klasse af Befolkningen visse Byrder. Jeg erindrer ikke, om jeg brugte det Ord „paalagt“; jeg tror, jeg sagde, at Byrderne hvilede paa en enkelt Klasse af Befolkningen, men det er